

Sygn. akt **IV Ka 1787/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Marzec

Protokolant: Aneta Maziarek

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 r.

sprawy **M. J.**

obwinionego z art. 92 § 2 kw, z art. 86 § 1 kw, z art. 97 kw w zw. z art. 26 ust. 3 pkt 3 ustawy prawo o ruchu drogowym oraz z art. 88 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świnoujściu

z dnia 16 października 2012 r. sygn. akt II W 174/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- przyjmuje, iż czyn opisany w pkt. I części wstępnej wyroku stanowi wykroczenie z art. 92 § 1 kw, a za podstawę wymiaru kary grzywny przyjmuje art. 86 § 1 kw w zw. z art. 9 § 2 kw,

II. uchyla pkt 2 i 3 jego części dyspozytywnej,

III. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

IV. zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa wydatki związane z postępowaniem odwoławczym i wymierza mu 70 (siedemdziesiąt) złotych opłaty za to postępowanie.

Sygn. akt IV Ka 1787/12

UZASADNIENIE

Obwiniony M. J. stanął pod zarzutem popełnienia następujących wykroczeń:

I. w dniu 27 lutego 2012 r. około godz. 21.20 na ul. 11 listopada w Ś.

na drodze publicznej kierując samochodem marki M. (...) o nr rej. (...) nie zastosował się do sygnałów wydawanych przez policjanta nakazujących zatrzymanie pojazdu do kontroli drogowej,

II. w tym samym miejscu i czasie jak w punkcie I, kierując pojazdem marki M. (...) o nr rej. (...) spowodował zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym podczas próby ucieczki, uderzając pojazdem w zatrzymującego go policjanta,

III. w tym samym miejscu i czasie jak w punkcie I, kierując pojazdem marki M. (...) o nr rej. (...) nie zastosował się do znaku poziomego P-4 – linia podwójna ciągła,

IV. w tym samym miejscu i czasie jak w punkcie I, kierując pojazdem marki M. (...) o nr rej. (...) naruszył zakaz jazdy wzdłuż chodnika

i ścieżki rowerowej,

V. w tym samym miejscu i czasie jak w punkcie I, kierując pojazdem marki M. (...) o nr rej. (...) naruszył obowiązek używania wymaganych przepisami świateł,

tj. wykroczeń z art. 92 §2 kw, art. 86 §1 kw, art. 97 kw w zw. z art. 26 ust. 3 pkt 3 Ustawy Prawo o Ruchu Drogowym i art. 88 kw.

Sąd Rejonowy w Świnoujściu wyrokiem z dnia 16 października 2012 r.

(II W 174/12) uznał go za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów przy ustaleniu w zakresie czynu opisanego w pkt. II, że działał na drodze publicznej i nie zachował należytej ostrożności, tj. za winnego popełnienia wykroczeń z art. 92 §2 kw, art. 86 §1 kw, art. 97 kw i art. 88 kw i za te czyny, na podstawie art. 92 §2 kw w zw. z art. 9 §2 kw wymierzył mu karę 700 zł grzywny.

Na podstawie art. 92 §3 kw orzekł wobec obwinionego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat.

Na podstawie art. 29 §3 kw zobowiązał obwinionego do zwrotu prawa jazdy.

Zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania i 70 zł opłaty.

Od tego wyroku odwołał się składając apelację obrońca obwinionego zaskarżając wyrok w części dotyczącej uznania obwinionego winnym wykroczenia

z art. 92 §2 kw i w zakresie pkt. 2 i 3 części dyspozytywnej, tj. rozstrzygnięć dotyczących środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Zarzucił on wyrokowi:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 92 §2 kw, przez błędne przyjęcie, że obwiniony działając w opisany w pkt. I wniosku o ukaranie sposób popełnił wykroczenie z art. 92 §2 kw, pomimo, iż z opisu przypisanego obwinionemu czynu nie wynika, aby swoim zachowaniem wyczerpał on wszystkie znamiona wykroczenia z art. 92 §2 kw, tj. aby działał on w celu uniknięcia kontroli, a jedynie znamiona wykroczenia z art. 92 §1 kw, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia przepisu art. 92 §3 kw przez jego błędne zastosowanie i orzeczenie wobec obwinionego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, pomimo, iż przepis art. 92 §3 kw nie pozwala na orzekanie tego środka karnego w razie popełnienia wykroczenia określonego w §1 art. 92 kw;

2. rażąco surowość kary (środka karnego) przez orzeczenie wobec obwinionego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów w ruchu lądowym na maksymalny okres 3 lat, pomimo, iż obwiniony dopuścił się wykroczeń działając pod wpływem zaskoczenia i stresu, gdyż do zdarzenia doszło w godzinach nocnych z udziałem funkcjonariuszy policji poruszających się nieoznakowanym pojazdem i nieumundurowanych, w związku z czym obwiniony nie miał pewności, czy zatrzymujące go osoby to funkcjonariusze policji.

Apelujący wnosił o:

1. zmianę orzeczenia w zaskarżonej części przez przyjęcie, że czyn obwinionego opisany w pkt. 1 wyroku, a zakwalifikowany z art. 92 §2 kw, wypełnia znamiona wykroczenia określonego w art. 92 §1 kw;

2. uchylenie pkt. 2 i pkt. 3 zaskarżonego wyroku,

ewentualnie

3. uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Świnoujściu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy okazała się zasadna i doprowadziła do postulowanej nią istotnej zmiany zaskarżonego wyroku.

Jak z niej wynika apelujący nie podważając w żadnym zakresie ustaleń faktycznych Sądu I instancji wynikających z wyrokowych opisów czynów,

jak i z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia – zasadnie podnosił zarzut obrazy prawa materialnego przez zakwalifikowanie czynu objętego pkt. 1 wniosku o ukaranie

z art. 92 §2 kw mimo, że z opisu tego czynu nie wynikają wszystkie konieczne ustawowe znamiona określonego w nim wykroczenia, a w szczególności znamię działania przez obwinionego „w celu uniknięcia kontroli”

Słusznie wywodził skarżący, iż wykroczenie opisane w art. 92 §2 kw musi być popełnione z zamiarem kierunkowym w ściśle przez ustawodawcę określonym celu, jakim jest cel uniknięcia kontroli przez sprawcę nie stosującego się do policyjnego sygnału zatrzymania pojazdu.

Stanowiąc konieczne ustawowe znamię tego wykroczenia ów cel musi być ujęty

w opisie przypisanego sprawcy wykroczenia z art. 92 §2 kw. Wymóg powyższy wynika z art. 413 §2 pkt 1 kpk w zw. z art. 82 §1 kpow stanowiącego, iż wyrok skazujący powinien zawierać dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu oraz jego kwalifikację prawną.

Sąd I instancji uznając obwinionego winnym wykroczenia z art. 92 §2 kw

nie tylko nie dostrzegł potrzeby uzupełnienia opisu zarzuconego czynu, ale jak wynika

z pisemnych motywów kwestionowanego orzeczenia, nie uznał nawet za celowe zbadanie i wyjaśnienie motywów i powodów, dla których obwiniony – co było bezsporne – nie zatrzymał się do kontroli drogowej mimo nadawanych przez funkcjonariuszy policji świetlnych i dźwiękowych sygnałów nakazujących zatrzymanie pojazdu przezeń kierowanego.

Obwiniony w niniejszej sprawie M. J. ostatecznie w toku rozprawy sądowej potwierdził wszystkie okoliczności zarzucanych mu czynów kwestionując jednak

aby nie zatrzymując swego pojazdu chciał uniknąć kontroli drogowej i tłumaczył swoje zachowanie tym, że „policjanci nie byli oznakowani” i że się „wystraszył” (vide: k. 25).

Sąd Rejonowy niestety nie odniósł się do tej części wyjaśnień obwinionego

i nie ocenił, czy daje im wiarę, czy nie i dlaczego, nie dostrzegając ich znaczenia

z punktu widzenia możliwości przypisania odpowiedzialności za kwalifikowaną postać wykroczenia z art. 92 §2 kw.

O uchyleniu się przez ten sąd od tej oceny świadczy wprost następujący fragment pisemnych motywów jego wyroku (str. 3): „Nadto należy zaznaczyć,

że niniejsze postępowanie nie miało na celu ustalenia motywów i powodów, dla których obwiniony nie zatrzymał się do kontroli i wyjaśniania dlaczego obwiniony, twierdząc, że się wystraszył (karta 25 akt) – zgłosił się w Komendzie Miejskiej Policji

w Ś. dopiero następnego dnia”.

Kierunek zaskarżenia wydanego w takim kształcie przez Sąd I instancji wyroku wyłącznie apelacją obrońcy, co oczywiste na korzyść obwinionego, przy braku zaskarżenia go na jego niekorzyść, powoduje związanie sądów i to obu instancji zakazem reformationis in peius, który dla Sądu II instancji wynika z art. 434 §1 kpk, a dla Sądu I instancji z art. 443 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpow zakazy te powodują, że Sąd odwoławczy dokonując kontroli kwestionowanego

orzeczenia nie może go ani zmienić na niekorzyść obwinionego ani uchylić w celu dokonania zmiany na niekorzyść przez Sąd I instancji ponownie rozpoznający sprawę.

Takie podwójne związanie zakazem reformationis in peius zdeterminowało zmianę zaskarżonego wyroku na korzyść obwinionego, zgodnie z wnioskiem apelacyjnym przez zakwalifikowanie czynu z pkt. 1 części wstępnej wyroku, jako wykroczenia łagodniej zagrożonego z art. 92 §1 kw. Powyższa zmiana kwalifikacji prawnej wywołała potrzebę zmiany podstawy prawnej wymiaru orzeczonej kary grzywny na art. 86 §1 kw, jako obecnie zawierający najsurowszą sankcję spośród zbiegających się przepisów kodeksu wykroczeń, uchylenie rozstrzygnięć zamieszczonych w pkt. II i III części dyspozytywnej jako będących konsekwencją skazania za wykroczenie z art. 92 §2 kw w sytuacji, gdy odpadła obecnie, wobec zmiany kwalifikacji prawnej czynu, możliwość zastosowania środka karnego przewidzianego w art. 92 §3 kw, a kierunek apelacji stał na przeszkodzie orzekania zakazu prowadzenia pojazdów na innej ewentualnie, fakultatywnej podstawie prawnej (art. 86 §3 kw). Sąd Okręgowy nie uznał za uzasadnione obniżania wymiaru kary grzywny orzeczonej za wszystkie wykroczenia wobec ich wielości i znacznej społecznej szkodliwości oraz wysokiego stopnia zawinienia sprawcy i wysoce obciążających okoliczności ich popełnienia.

Dlatego poza omówionymi wyżej zmianami, w pozostałym zakresie wyrok ten utrzymano w mocy.

Podstawę prawną wyroku Sądu Okręgowego był art. 437 §1 i 2 kpk, zaś orzeczenie o kosztach oparte zostało na przepisie art. 636 §1 kpk i art. 8 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. 83. 49. 223 ze zm.) w zw. z art. 119 kpow i art. 21 pkt 2 cytowanej ustawy.

J.D.